

זה הדדן

زوهديرك ZO HADEREKH

גיליון 4, 25 בינואר 2012

הלפיד לא יאיר

המועמד מטעם עצמו מתיישר עם עמדות הימין

החזקה ביותר במדינת ישראל היא הבורגנות הגדולה? הרי היא המרכזת בידיה את מרבית העושר, שהעובדות והעובדים בישראל מייצרים כמו ידיהם.

לא חלף שבוע מפרסום טורו, וכבר הוזמנו תושבי היישוב רעות להשתתף בכנס בחירות של הפוליטיקאי הטרי. אך רעות איננו עוד יישוב. ברעות, יישוב מבוסס מאוד מבחינה סוציו-אקונומית, מתגוררים רבים מהגנרלים בשירות פעיל ובמילואים של צה"ל. במילים אחרות: שם יושבת אחת מקבוצות המטרה של הפוליטיקאי ללא מפלגה.

בדבריו במפגש, חזר לפיד על משנתו השחוקה של הימין בדבר "שינוי שיטת הממשל", שפירושה העלאת אחוז החסימה ו/או מעבר לבחירות אזוריות. פוליטיקה דהיינו – המדירה את הערבים ואת השמאל העקבי. כל שהיה לו לומר בנושא המדיני היה: "מי שאומר שיש לו פתרון – משקר. אני מקבל את עמדת נתניהו על שתי מדינות לשני עמים".

נשאלת השאלה: האם לפיד הוא סוס טרויאני של הימין, שצץ כדי לנתב את המחאה לחיקה של ממשלת ההון? לפי כל הסימנים, הבחירות יתקיימו בשנה הקרובה, והמפלגות כבר נערכות לקראתן. טרם ידוע המועד, אבל לפחות דבר אחד כבר ברור: ישנם המעוניינים לרכוב על גב המחאה החברתית, כדי להובילה בדרך ללא מוצא. היו מערכות בחירות, בהן האופנה הייתה להתחפש ל"רשימה סביבתית". בבחירות הקרובות, יהיו רבים שיתחפשו ל"חברתיים". כדי לא ללכת שולל, חשוב לבחון את המחויבות של הרשימות השונות לאותם ערכים שהנחו אותנו כשהקמנו מאהלים ויצאנו לרחובות: התנגדות נחרצת, עקבית ועקרונית למדיניות ההפרטה, שותפות הדוקה בין המרכז לפרiferיה, בין יהודים לערבים. מי שמסית נגד חרדים, נגד מזרחים, או נגד ערבים – נמצא בצד של ההון, לא בצד שלנו.

אל שורות הימין בישראל, הצפופות ממילא, הצטרף לאחרונה שחקן חדש: יאיר לפיד.

לפיד, עיתונאי בעברו, מסרב בעקשנות להתראיין ולחשוף את משנתו המלאה בשאלות הצדק החברתי והשלום, העומדות במרכז השיח הפוליטי בישראל. אך מהרצאותיו לאחרונה, מטר שפרסם ב"ידיעות אחרונות" (13.1) תחת הכותרת "איפה הכסף", ומכתבות רבות אודותיו – ניתן לשרטט את דיוקנו הפוליטי והאישי.

לכאורה, לפיד מדבר מגורנו של "המעמד הבינוני", שהפגין בהמוניו בקיץ האחרון ברחובות הערים. על כן,

הוא כתב בטורו "איפה הכסף", כי "כל הדיון המורכב על עתידה של מדינת ישראל, נמצא בין שתי המילים האלה.

זוהי השאלה הגדולה שאותה שואל מעמד הביניים הישראלי, אותו מעמד שבשבילו אני הולך אל הפוליטיקה, ושמטרת המוצהרת היא

לייצג את האינטרסים שלו: איפה הכסף? מדוע דווקא המעמד היצרני, משלם המיסים, ממלא החובות, עושה המילואים, המחזיק על גבו את כל המדינה, אינו רואה את הכסף? זה הכסף שלנו, והגיע הזמן שישקיעו אותו בנו".

לצמצם את כל המציאות "המורכבת", כדברי לפיד, לצמד המילים "איפה הכסף" – זה מהלך נוח, אך סלפני.

לפיד מסתיר, שהכסף נמצא בידי בעלי ההון. לדבריו, "כבר שנים ארוכות שמדינת ישראל משועבדת לקבוצות אינטרסים סחטניות, חסרות בושה, חלקן אפילו לא ציוניות, שעושות שימוש לרעה בשיטת המשטר העקומה שלנו, כדי לשדוד את כספו של המעמד הבינוני". הוא אינו מפרט, מי הן אותן "קבוצות סחטניות וחסרות בושה, שחלקן אפילו לא ציוניות"? החרדים? הערבים? העניים?

כעיתונאי הנמנה עם האלפיון העליון, האמנם לפיד אינו יודע, כי קבוצת האינטרסים הסחטנית וחסרת הבושה

מכתבים למערכת

שלמה מעוז והאפליה העדתית

מצער, כי דווקא דבריו של ד"ר שלמה מעוז בכנס ספיר, הם שהחזירו לתודעה את הפער בין מזרחים לאשכנזים. במשך כשלושה חודשים, פעלו ברחבי הארץ עשרות מאהלי מחאה של קבוצות מוחלשות. במהלך כל התקופה, התקשורת, שאומנם עסקה במחאה באופן כללי, לא דנה כלל בשאלת פערי ההכנסה וההשכלה שבין מזרחים לאשכנזים. אך כאשר מדובר בכלכלן ניאו-ליברלי קיצוני, התקשורת הממוסדת עוסקת פתאום בדברים בכובד ראש. דבריו העמידו את המזרחים במקום נוח לאליטה הפוליטית: לצד ההפרטה, נגד צדק חלוקתי ונגד איגודי העובדים. אומנם, מעוז צודק כשהוא מזכיר כי משטר מפא"י היה שוויוני רק למראית עין, ובפועל ניהל משק בבעלות המדינה וההסתדרות, לטובת מיעוט קטן מהציבור. אך הוא טועה כאשר הוא מציע את ההיפך הגמור, הגרוע לא פחות. המחאה החברתית הוכיחה, כי משטר ההפרטה אשם לא פחות מקודמו בפגיעה בשוויון. לדוגמא, הפרטת ההשכלה הגבוהה, שמעוז הקפיד לשבח, הביאה אולי לעליית אחוז המזרחים בין הסטודנטים, אך אלו לומדים בעיקר במכללות, ואילו האוניברסיטאות הנחשקות נותרו "לבנות". גם הפרטת הדיוור הביאה לתוצאות הרסניות, כפי שמוכיח תור הממתונים לדיוור ציבורי, רובם המוחלט מזרחים. השיח התקשורתי שבין מעוז לבין אלו המבקשים להשתיק אותו, דורש מהציבור לבחור בין משטר הפרטה חסר רחמים לבין "סוציאליזם" שכולו אפליה וגזענות. כדי שנוכל לחזור אל הרחובות עם הדרישה לצדק חברתי במלוא מובן המילה, אנחנו חייבים קודם כל לדחות את השיח הזה על הסף, ולהציע אלטרנטיבה אחרת לחלוטין.

יובל דרייר-שילה, ירושלים

יאיר לפיד בפוליטיקה

לפני כמה ימים, יאיר לפיד טען דברים מאוד מוזרים: שמפלגת העבודה היא "שמאל רדיקלי". אז מה הוא יגיד על מפלגה הניצבת שמאלה משלי יחמוביץ'?

אני רוצה לראות, מה יעשה יאיר לפיד בכנסת הבאה, אם ייבחר: האם יסכים לשבת בממשלה בה יושבים גם שרים מהעבודה? ידוע, כי בפוליטיקה דיבורים ומעשים לחוד. ואולי מפלגתו של יאיר לפיד, תהיה כמו "שינוי" בראשות אביו המנוח: קדנציה אחת בכנסת, ואח"כ היא תתפוגג.

רבקה ויטנברג, תל-אביב

מעוניינת לקבל את "זו הדרך" לביתך בדואר, מדי שבוע, וללא תשלום?

שלחו שם וכתובת אל: info@maki.org.il
תרומות לפקודת מק"י יתקבלו בברכה –
ת"ד 26205, תל-אביב, מיקוד 61261

דברים בשם אומרם

בוקר טוב אליהו

"ישראל נטמעה בתרבות הבצע של וול סטריט. הבעיה בקפיטליזם האוליגרכי של ימינו הוא שכללי המשחק של השוק החופשי כבר אינם קיימים: בעלי ההון משחקים בכספי הציבור – כשהם מצליחים הם מכניסים לכיסם מיליוני שקלים, אך כשהם נכשלים הם מבקשים תספורת." (הח"כ הניאו-ליברל אבישי ברורמן, "דה מרקר", 19.1)

רעבים בתפוח הגדול

"על פי דו"ח שפורסם בניו-יורק, כמעט 3 מיליון בוגרי קולג' המתגוררים בעיר דיווחו, כי הם מתקשים לממן לעצמם מזון. אחד מכל שלושה הביע דאגה, כי הוא עלול להזדקק לסיוע במזון. רבים מקצצים בהוצאות ויש ההולכים לבתי תמחוי." (דיווח של סוכנות הידיעות "בלומברג", 14.1)

יהודית, אבל בהחלט לא דמוקרטית

"הייתי אומר שכיום לדמוקרטיה הישראלית יש תפקיד אחד מרכזי, והוא להיעלם מהשטח... היא סיימה את תפקידה, וחייבת להתפרק ולהתכופף בפני היהדות." (בני קצובר, "י"ר ועד מתיישיבי שומרון, אתר "כיפה", 8.1)

אמור לי מי הם ידידיך

"רק שנה חלפה מאז כונו האחים המוסלמים 'תנועה אסורה', ועד היום שבו נפגש מנהיגם עם סגן שרת החוץ של ארצות-הברית. ארה"ב תתבקש 'להמליץ' בפני קרן המטבע הבינלאומית להעניק למצרים הלוואה בסך 3 מיליארד דולר. בשבוע שעבר הודיעו האחים המוסלמים שאינן מתנגדים עוד לבקשת הלוואה מקרן המטבע, בניגוד לעמדתם בעבר." ("הארץ", 16.1)

אזרחים סוג ב'

"חיילי צה"ל בסדיר ובמילואים חייבים לנסוע ברכבת ישראל ללא תשלום, ולא – הם יהפכו לאזרחים סוג ב'." (הגברת מירי רגב, אתר וואלה, 18.1)

אזרחים סוג ג'

מאות מתנחלים מגוש קרני שומרון, הפגינו במחסום "מעבר אליהו", במחאה על כך שעובדי המחסום מתנכלים, לטענתם, למתנחלים העוברים במחסום. לדברי ח"כ מיכאל בן ארי: "כל אחד מהמתיישבים חייב להזדהות ולומר מהיכן בא והיכן הוא גר ורובם, כמובן, לא נראים חשודים ביטחוניות. ברור שהמגמה מאחורי זה היא להפוך את המתישבים לאזרחים סוג ג', ולהמאים עליהם את החיים ביו"ש, ע"י השפלתם, עיכובם והטרדתם ללא כל הצדקה עניינית." (ערץ 7, 20.1)

שלחו לנו דברים בשם אומרם: info@maki.org.il

הגנים והגן הלאומי

עוד ב-1999 התחייב נתניהו ליישם חינוך חנם לבני 3-4. האם חוזר הניגון?

מאת תמר גוז'נסקי

"רבע מיליון ילדים ילכו לגני הילדים בתחילת שנת הלימודים הבאה" – הכריז ראש הממשלה נתניהו, לאחר שהממשלה אישרה (8.1) להקציב 1.6 מיליארד שקל בשנת 2012, למימון חינוך חנם לבני 3 ו-4.

אין ספק, שהחלטה זו היא פרי המחאה החברתית של הקיץ האחרון, שהעלתה לסדר היום את ההוצאות הגבוהות של ההורים למימון החינוך בגיל הרך. יחד עם זאת, היא מושפעת גם מהכנותיו של נתניהו לבחירות הקרובות לכנסת.

מעט היסטוריה

חוק חינוך חנם מגיל 5 חוקק עוד ב-1949. בשנת 1984, אישרה הכנסת את החלת חוק חינוך חנם גם על בני 3 ו-4, וקבעה, כי הביצוע יימשך 6 שנים. אולם בשנים 1985-1998, ממשלות הליכוד והעבודה התחמקו מביצועו, באמצעות דחיית מועד הביצוע במסגרת "חוק ההסדרים".

ב-1994 הנחתי על שולחן הכנסת הצעת חוק, שנועדה לחלץ את החוק מ"חוק ההסדרים" ולקבוע מתווה לביצועו. ממשלות פרס (1995-1996) ונתניהו (1996-1999) התנגדו להצעת החוק. נציגי האוצר הפעילו אז לחץ כבד על "כ"עמנאל זיסמן (העבודה), יו"ר ועדת החינוך של הכנסת, כדי שיעכב את החקיקה, אך זיסמן התעקש להמשיך בה.

בינואר 1999, כאשר הכנסת כבר נערכה ליציאה לפגרת בחירות, שינתה ממשלת נתניהו את טעמה והודיעה על תמיכתה בהצעת החוק שקבעה, כי יוחל מייד ביישום החוק, וכי תוך עשור יהיה חינוך חנם לכל בני 3-4. גם אהוד ברק, שהתמודד על ראשות הממשלה, הודיע על תמיכתו בחוק.

אולם בפועל, החוק יושם רק בשני צווים (1999, 2001), ולאחר מכן הוא לא בוצע משום שלא תוקצב. בשנת 2009, הכניסה ממשלת נתניהו סעיף לחוק ההסדרים, לפיו דחתה שוב את ביצוע החוק שלא בוצע לעוד שש שנים. אך שוב, החוק לא תוקצב, בטענה שלמשרד החינוך ישנם יעדים חשובים יותר.

וכך חלפו להן 28 שנים מאז חוקק החוק לראשונה, ומאז החקיקה החוזרת – 13 שנה, ורק עכשיו יזם הגן הלאומי נתניהו החלטת ממשלה בדבר מימונו.

משמעות החלטת הממשלה

רוב הילדים בני 3-4 לומדים כבר היום בגני טרום חובה. בקרב הילדים היהודים לומדים בגני הילדים 85% מבני השלוש ו-92% מבני הארבע, ואילו בקרב הילדים הערבים – 78% מבני שלוש ו-83% מבני ארבע.

ההורים של שני שלישים מהילדים בגני טרום חובה מחויבים בשכר לימוד (הנקבע לפי הכנסה לנפש), ואשר נע בין כמאה שקל בדרגה הנמוכה ל-850 שקל בדרגה העליונה. מחצית מההורים משלמים לפי הדרגה העליונה. הודות לצווי הביצוע שהוזכרו לעיל, כשליש מהילדים בני 3-4, המתגוררים ביישובים עניים מאוד, וכן בהתנחלויות ובאזורי

עדיפות לאומית, כבר לומדים חנם בגני הילדים. המשמעות היא, כי מתוך כ-350 אלף ילדים בני 3-4 (לא כולל חינוך מיוחד), ההורים של 230 אלף משלמים שכר לימוד חודשי.

מכאן, שהחלת חינוך חנם על כל בני 3-4 משמעותה כפולה: ראשית, להבטיח גנים וגנות לכ-40 אלף ילדים שאינם מבקרים כלל בגן; שנית, לממן מתקציב המדינה את שכר הלימוד, שעד כה שילמו ההורים, וגם את המימון של הרשויות המקומיות (ביישובים שמשלמים בהם שכר לימוד, הרשויות המקומיות מממנות 25% מעלות הגנים).

נתניהו הבטיח, כי עד תחילת שנת הלימודים הבאה (סוף אוגוסט השנה), ייבנו 2,000 כיתות גן. האם זה מעשי, כאשר צריך לאשר תוכניות בנייה ולבנות? או אולי ייאלצו רשויות מקומיות לפתוח גנים במבנים פרטיים, המותאמים לשמש גנים באיכות ירודה?

המכללות להכשרת עובדי הוראה הבהירו, שהכשרתן של 2,000 גנות מוסמכות חדשות, אשר יאיישו את הגנים, תימשך שנים. אז מי ילמד בגנים?

יכול להיות ש"הפתרון", אליו חותר נתניהו, הוא דווקא במסגרת הפרטה של החינוך בגיל 3-4. בין גני טרום-חובה המתוקצבים, ישנם גנים עירוניים, אך גם גנים הרשומים כעמותות או כעסקים. בעשור האחרון, רשויות מקומיות ביישובים ערביים הפריטו גנים רבים, שעברו לניהול גופים פרטיים.

מניין יבוא הכסף?

מעבר לאי-בהירות לגבי עצם מימוש החלטת הממשלה בדבר חינוך חנם לכל הילדים בני 3-4 כבר באוגוסט הקרוב, עומדת השאלה של מימון ההחלטה.

החלטת הממשלה, שהגדילה את תקציבי משרד החינוך ב-1.6 מיליארד שקל, למימון נושא הגנים, ובסכום דומה את התקציב הצבאי, כרכה זאת בקיצוץ של 4% בכמעט בכל משרדי הממשלה, כלומר בתקציבים אזרחיים שונים. וכך יוצא, שמיומן תוספת הגנים בא על חשבון תוכניות חברתיות, פיתוח תשתיות, תקציבים לרשויות המקומיות, ועוד.

נתניהו, נאמן לגישה הניאו-ליברלית, לפיה אסור להגדיל את ההוצאה הציבורית האזרחית, הודיע כי הקיצוץ נחרץ, כדי שהגדלת התקציב לגנים לא תגרום לפריצת מסגרת התקציב לשנת 2012, כפי שאושרה בזמנו.

אך לקיצוץ ישנה חלופה זמינה, שאפילו פורסמה מטעמו של מוסד ממלכתי. במסמך "מתווה לחיזוק מעמד הביניים ולצמצום העוני ואי-השוויון", שפרסם הביטוח הלאומי ב-ספטמבר 2011, נעשה חישוב מאיר עיניים.

מסתבר, כי החזרת שיעורי מס ההכנסה ומס החברות לרמה ששררה ב-2004, כלומר ביטול הטבות המס שניתנו בשבע השנים שחלפו לבעלי ההכנסות הגבוהות, הייתה מספקת לתקציב המדינה תוספת של 13 מיליארד שקל בשנה – פי 10 בערך מהסכום הנוסף שהקציבה הממשלה למימון הגנים (על המסמך – ר' במאמר "דו"ח הביטוח הלאומי מגבה את המחאה", "זו הדרך", 26.10.2011).

הממשלה מייצרת אבטלה בציבור הערבי

מאת ח"כ מוחמד ברכה

יופסק עיקול דמי ליווי לעיוורים

מליאת הכנסת אישרה (17.1) את חוק איסור עיקול דמי ליווי לעיוור, של ח"כ דב חנין (חד"ש).
 "גם עיוור זכאי ללכת לקנות בסופר, בלי לבקש טובות מחברים ובלי להסתייע בבני משפחה. לשם כך יש לו דמי ליווי בסכום שהוא לא גבוה, ודמי הליווי האלה צריכים להיות מוגנים מעיקולים", אמר ח"כ חנין.
 עוד הוסיף, כי "החוק לא רק חשוב ברמה המעשית, אלא גם ברמה הערכית, מכיוון שיש פה מסר חשוב: איזו חברה אנחנו רוצים להיות".

שביתת הרשויות המקומיות

"לא מדובר בשביתה הראשונה ולא האחרונה של השלטון המקומי, זאת סאגה ארוכה ומתארכת", אמר ח"כ חנא סוויד (חד"ש), לשעבר ראש המועצה המקומית עילבון.
 "הממשלה מייבשת את הרשויות המקומיות, מקצצת בתקציבים המועברים אליהן, ואז דורשת שיתגברו על הקיצוץ, באמצעות הכבדה בנטל המס על התושבים", אמר.
 לדבריו, יש להגדיל את מענקי האיזון, שמשדר הפנים מעמיד לרשות השלטון המקומי, להגדיל את חלקן של הרשויות המקומיות בכספי מפעל הפיס, וכן להעביר לקופתן מקורות הכנסה אחרים, כגון – היטלי השבחה על אדמות מדינה, המועברים כיום לידי משרד האוצר.

"יש לי חלום"

"האפליה אותה ראינו בקריית מלאכי, כלפי העדה האתיופית, היא חלק קטן ממחלת הגזענות המתפשטת במדינה", אמר ח"כ עפו אגבריה, בדיון במליאה (17.1).
 "כדי לרפא את המחלה החשוכה הזו, על המדינה להתחיל מראשית – מראש הממשלה, מהשרים, מחברי הכנסת, ומרכיבי הערים, המתבטאים ונוהגים באופן גזעני", אמר.
 לדברי אגבריה, ביטויים כגון 'פצצה דמוגרפית מתקתקת', 'איום אסטרטגי או 'גיס חמישי' יוצרים את התשתית לא רק לגזענות כלפי ערבים, אלא לגזענות כלפי כל המגזרים – נגד האתיופים, נגד חרדים, ונגד אוכלוסיות מוחלשות אחרות.
 אגבריה הזכיר, כי יום קודם לכן ציינו בארה"ב את יום הולדתו של מרטין לותר קינג. "בתקופה בה מתרחבת במדינת ישראל המדיניות של הפרדה גזענית, הייתי רוצה להביע מחווה לחזונו של קינג 'יש לי חלום':
 "יש לי חלום, שעל גבעותיה של הארץ הזאת, יתיישבו יחדיו ילדים יהודים וערבים, בשוויון ובשלום, ללא 'תג מחיר' וללא הדרה".
 "יש לי חלום, שהארץ תשתחרר מהכיבוש ומהדיכוי, ותהפוך נווה מדבר משגשג של חופש ושל צדק לכולם".
 "יש לי חלום, ששלושת ילדי יחיו יום אחד במדינה, בה לא יישפטו לפי הלאום שלהם, אלא לפי אישיותם".

ממשלת ישראל אחראית לכך, שלאוכלוסייה היהודית ולאוכלוסייה הערבית יש מאפיינים חברתיים-כלכליים שונים, כאילו מדובר בשתי ארצות שונות. האפליה על בסיס לאומי גזעני היא לא תקלה במדיניות של ממשלה זו או אחרת, אלא היא חלק מובנה מהמדיניות של כולן.

דוגמא אחת לכך היא שיעור האבטלה, העומד על 5% בכלל האוכלוסייה בישראל, אך על 14% בקרב האוכלוסייה הערבית. בעיר נצרת, בה חיים 75,000 תושבים, שיעור האבטלה הוא 13.6%; באום אל-פחם חיים 49,000 תושבים, ושיעור האבטלה הוא 28.8%; בשפרעם – 37,000 תושבים – 17.7%; ברהט – 51,000 תושבים – 34%; בטייבה – 38,000 תושבים – 22.9%; בטמרה – 30,000 תושבים – 23.3 אחוזי אבטלה, וכך הלאה ביישובים רבים.
 משמעות כל הנתונים היא, כי 40% מכל המובטלים במדינת ישראל הם ערבים. עובדה זו צריכה להוות כתם שחור על מצפונה של כל ממשלה.

אחרי 64 שנים, ולאור נתונים אלו, כיצד ניתן עוד להתרברב בדמוקרטיה ובשוויון במדינת ישראל? האם הדמוקרטיה אינה כוללת את הזכות להתפרנס בכבוד? מספרים לנו, שהבעיה היא שהנשים הערביות אינן עובדות, ומספרים לנו סיפורים על מנטאליות, ועל תרבות, ועל מנהגים, וכו'. אך אלה הם שקרים: בחברה הערבית המסורתית, שהייתה חברה פלאחית, האישה והגבר עבדו יחד. באה מדינת ישראל והפקיעה את האדמות, ואז הגברים יצאו לחפש עבודה והנשים נשארו בבית.

בלי ליצור מקומות עבודה בתוך היישובים הערביים, ובלי להקים גני טרום-חובה, לא ניתן לצפות ברצינות שהמצב ישתנה. 78% מכלל הנשים הערביות, אינן מוצאות עבודה. לא רק מבחינת שיעור האבטלה, גם מבחינת נתוני השכר, האפליה זועקת לשמיים. לפי הנתונים האחרונים, בדו"ח הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לשנת 2009, ממוצע השכר בקרב עובדים ערבים הוא 68% מממוצע השכר במדינה. הממוצע בקרב יהודים מזרחים הוא 102% מהממוצע הכללי, ובקרב אשכנזים הוא קרוב ל-110%. אם בודקים ספציפית את ממוצע השכר של נשים ערביות, מוצאים שהוא 50% מהממוצע במשק.

אפליה זו, שהיא כתב אישום נוקב, קיימת לאורכה ולרוחבה של החברה. מזמן צריכה הייתה הממשלה לפעול לקידום שוויון, אך היא דווקא בוחרת להנציח את ההפרדה.

(הנמקה של הצעת אי-אמון של חד"ש בממשלה, 16.1)

נישול במזרח ים, בתירוצים שונים

לדברי ח"כ עפו אגבריה (חד"ש), הפקעת האדמות בעיסאווייה ובא-טור במזרח ירושלים, נעשית תוך תירוצים שונים, ביטחוניים או תכנוניים, אך המניע הוא אחד – נישול האוכלוסייה הפלסטינית מאדמתה.
 "בשכונת סילוואן, ישנה כוונה לפנות 22 בתים מתושביהם, ולהרוס אותם, כדי להקים גן לאומי בשם 'גן המלך', הזהיר אגבריה.
 לדבריו, אין מדובר בפעולות נקודתיות של מתנחלים, כי אם במדיניות ממשלתית יזומה.

העם הסורי יקבע את כללי המשחק

בחירה בין דיכוי מבחוץ לבין דיכוי מבפנים – את המשוואה הזו יש לשבור

הסיבה שהוציאה במארכ 2011 לרחובות מפגינים סורים בלתי-אלימים, למחאה צודקת?

אסד קובע כי על עמדת ההנהגה להישען על תמיכת העם. בוודאי שהוא צודק. זו אמירה קולעת, אך בו-זמנית ממש מקוממת, כשהיא באה מצידו של איש כאסד.

ביתר פירוט: אסד צודק שיש מזימה, שמעורבים בה משטרי הנפט המשת"פיים בשירות האימפריאליזם, וזה בדיוק מה שמחייב אחדות של המשטר עם העם.

אולם כיצד נהג משטרו של אסד? הוא פתח באש על תהלוכות מחאה עממיות ולא-אלימות, ובכך היה שותף מלא ליצירת המצב המסוכן והנפיץ, בו מצויה סוריה כיום. מצב זה נוצל בידי כל מיני קבוצות חמושות, הממומנות והנתמכות בידי כוחות זרים, לרבות מדינות ערביות מסוימות.

המשטר הזה הראה שאינו מוכן לסבול שום מחאה עממית. אף לא זו של כמה נערים, שריססו כתובת גרפיטי בעיר דרעא: "העם רוצה להפיל את המשטר". משטרו של אסד עצר אותם עם חלק מבני משפחותיהם, חקר, עינה והשפיל.

אירוע זה הפך לאירוע מכונן. אומנם המשטר פיטר את מושל העיר, וניסה ליצור את הרושם שהלקח הופק. אולם באותה נשימה, כוחות הביטחון נשלחו לדכא, באופן ברוטאלי, כל תהלוכה. כמו בכל דיקטטורה, הבריונות והאדנות השלטונית גברה על יתר השיקולים.

הכיתוב באיור: "חירות"

ניתוח מציאות מורכבת

בתוך מציאות מרובת סתירות זו, החלוקה הפוליטית המהותית בין המחנה התומך באימפריאליזם ובמשרתיו לבין המתנגדים לו, אינה צריכה להוביל את המתנגדים לאימפריאליזם לתמוך במשטרו של אסד.

בתוך העם הסורי ישנם פטריוטים מהפכנים, וגיבורות וגיבורים, שאינם זקוקים לתעודות יושר מאיש. במיוחד לא משטרו של אסד ומצאן מעריציו. פטריוטים אלה מתנגדים בתוקף לכל מעורבות זרה בארצם, אך גם מתנגדים לפגיעה בחירותו, בזכויותיו, ובכבודו של העם הסורי. כמו טובי הבנים של כל העמים, הם משתוקקים לחופש מדיכוי.

אין מקום להעמיד עם כלשהו בפני הבחירה האיומה: הבחירה בין דיכוי חיצוני לבין דיכוי פנימי. את המשוואה הזו יש לשבור!

בסוף נאוומו, הביע אסד תמיכה בעקרון של ממשלה מורכבת, שתכלול כוחות פוליטיים שונים. היות וגם בעבר השמיע הצהרות פשרניות, אך אלה נותרו ללא כיסוי – מבחנו כעת הוא בביצוע. אין לאסד ולמשטרו כל זכות לקבוע לבדו את כללי המשחק. זכות זו שמורה באופן בלעדי לעם הסורי עצמו. יש לקיים בסוריה בהקדם בחירות דמוקרטיות, בהן יאמר העם את דברו. זאת לאחר ארבעה עשורים של שלטון, ברפובליקה שבה כס הנשיאות עובר בירושה.

מאת הישאם נפאע

בנאומו הארוך מאוד (11.1), הגדיר נשיא סוריה בשאר אסד את המתרחש בארצו, בתור "המשבר החמור ביותר בתולדות סוריה המודרנית". הוא צודק.

אך בבואו להתמודד עם משבר זה, הוא בחר להתעלם לחלוטין מאלפי החללים הסורים, אזרחים וחיילים. לא רק שלא הביע כל מחווה של כבוד כלפיהם, הוא אף נמנע מלהזכירם, בדיוק כמו ביתר נאומו. כך נתפס ערך חיי האדם, הפרט, האזרח הסורי, בעיני המשטר הזה.

אסד קבע, כי למשטרי הנפט של מדינות המפרץ אין כל זכות לקרוא לדמוקרטיזציה בסוריה, היות והם עצמם משטרי רודנות, הבורים בכל הנוגע למשמעות הדמוקרטיה. הוא

צודק. משטרים משת"פיים אלה, הנשמעים להוראות האימפריאליזם האמריקאי, צריכים פשוט לשתוק, ולא להטיף מוסר לגבי זכויות אדם.

יחד עם זאת, יש להפנות ללא גמגום את הביקורת בהקשר זה גם לאסד ולמשטרו. היא מתלבשת עליו בדיוק רב. מקוממת במיוחד הייתה התפארותו בעובדה, כי הפרלמנט הסורי הראשון הוקם כבר ב-1919. אך מה נשאר ממהות הפרלמנטריזם בתקופת שלטונו ושלטון אביו? איזה רוח פרלמנטרית שרדה תחת משטר היחיד של מפלגת הבעת', שדיכאה כמעט לחלוטין כל אופוזיציה מאורגנת אמיתית בעם הסורי?

המשטר הסורי והמציאות במזרח-התיכון

אסד אמר בשפה ציורית, כי הליגה הערבית, המפעילה לחצים על משטרו, היא תמונת ראי למצב הערבי המחפיר. הוא צודק. אבל האם המשטר שהוא ירש את נשיאותו לא היווה מרכיב מרכזי במצב מחפיר זה? האם הוא מחשיב עצמו לגורם ניטראלי, חיצוני, אובייקטיבי?

ואסד המשיך ושאל: האם הליגה הערבית הצליחה למנוע הרג של רבבות עיראקים? הוא צודק. אבל האם הוא חושב שביכולתו לעוות את ההיסטוריה, ולהשכיח את מעורבותו של המשטר הסורי במלחמה נגד העם העיראקי, ב-1991? המשטר העמיד אז 14,500 קצינים וחיילים סוריים בשירות התוקפנות האימפריאליסטית של וושינגטון. האמת היא, שמשטר הבעת' הסורי היה שותף פעיל ומלא, לצד המשטרים שהוא מבקר, לפשעים נגד העם העיראקי.

מי שמדבר על דמוקרטיה, ומי שמגשימים אותה

"בעת משבר לאומי קיומי, המאיים על המולדת, חובה על האומה להתאחד, ואת חילוקי הדעות יש להכריע בקלפי", אמר אסד, והוא, כמובן, צודק.

אבל האם הדרך לקלפי הייתה אי פעם סלולה, נגישה וחופשית בפני העם הסורי תחת משטרו? הרי מה הייתה

חוקה המזכירה תקופה אפלה

ראיון עם אטילה טראשייטי, ממנהיגי מפלגת העובדים ההונגרית

כלומר, הוא נבחר בקולותיהם של כ-31% מבעלי זכות הבחירה. אנו רוצים כעת להוציא לרחובות ולמחאות את אותם 54% מהאזרחים שלא הצביעו.

ש: למה אתם מצפים מהשמאל האירופי?

קודם כל, למתוח ביקורת ישירה על משטרו של אורבן, ולהפעיל לחץ. לא ייתכן משטר כזה, בימינו, באירופה. רבים מחוץ להונגריה, מודעים היטב לנעשה אצלנו. יחד עם זאת, את המחאה ההמונית יש לחולל כאן, בהונגריה. ישנה נכונות, מצד מפלגת העובדים, לשתוף פעולה עם כל התנועות הדמוקרטיות והשמאליות המתנגדות לאורבן, וגם עם תנועות חברתיות, כגון הפורום החברתי ההונגרי. בנוסף, דרושה גם תמיכת כלי התקשורת באירופה, כדי להפיץ את עמדותינו. זאת, נוכח השליטה הימנית בכלי התקשורת הממלכתיים. חשוב להראות לאזרחי הונגריה, כי גם מחוץ לארצם ישנם כוחות השותפים למאבק במשטר.

גילוי אחריות נוכח סכנת הפאשיזם

בהונגריה פועלות כיום שתי מפלגות של השמאל הרדיקלי: מפלגת העובדים הקומוניסטית ההונגרית ומפלגת העובדים ההונגרית, אשר התפלגה ממנה ב-2006. שתי המפלגות חלוקות בשאלת היחס לתנועת המחאה נגד ממשלת אורבן: בעוד מפלגת העובדים משתתפת בהפגנות באופן פעיל, מפלגת העובדים הקומוניסטית שוללת אותן. בגילוי הדעת שפרסמה מפלגת העובדים הקומוניסטית (10.1) נכתב: "אנו לא תומכים בהפגנות ההמוניות שאורגנו בידי הסוציאל-דמוקרטים והליברלים. מטרתן של המחאות היא לא להחליף את הקפיטליזם, אלא להקים ממשלה סוציאל-ליברלית במקום הממשלה השמרנית". מפלגת העובדים הקומוניסטית צודקת בטענתה, כי יסודן של המצוקות החברתיות, נעוץ לא במדיניותה של הממשלה השמרנית דווקא, כי אם בהשבת הקפיטליזם להונגריה, ב-1989. גם הסוציאל-דמוקרטים והליברלים, שהיו בשלטון, נושאים באחריות לגידול באבטלה ולירידה ברמת החיים. אולם נוכח הסכנה המוחשית של הידרדרות למשטר פאשיסטי בהונגריה, אין זה אחראי לנהוג באדישות או בניכור כלפי המחאה הדמוקרטית. יתרה מזאת, יחס שכזה גם עומד בניגוד חד למסורת האנטי-פאשיסטית של התנועה הקומוניסטית הבינלאומית: "איננו אדישים כלל לשאלת המשטר הפוליטי שישורר בארץ: האם תהיה זו דיקטטורה בורגנית, הלובשת צורה של דמוקרטיה פרלמנטרית, או דיקטטורה בורגנית בצורתה הגלויה, הפאשיסטית. בעוד אנו מעלים על נס את הדמוקרטיה הסוציאליסטית, נמשך וניאבק בכל הכוח להגנת אותם ההישגים הדמוקרטיים שהושגו בידי מעמד העובדים בשנים של מאבק עיקש" (גאורגי דימיטרוב, נאום הסיכום בוועידה השביעית של האינטרנציונל הקומוניסטי, 1935).

אורי וולטמן

בדומה לרודנים רבים בעולם, גם ראש ממשלת הונגריה, יקטור אורבן, לא מהסס לנקוט בצעדי דיכוי כלפי אלה העומדים בדרכו והמתנגדים למדיניותו הימנית הקיצונית. לאחרונה נחקקה בהונגריה חוקה חדשה, אשר מגבילה את חופש הביטוי במדינה, מגבילה את סמכויות בית המשפט העליון, ופוגעת ברמת החיים ובשכר של עובדים וגמלאים. למרות התנגדותם הנחרצת של גורמי אופוזיציה, ולמרות המחאות ההמוניות, אין בכוונת אורבן לשנות את החוקה. "החוקה החדשה דומה עד מאוד לחוקה שחוקק בשנות השלושים רודן אחר, פאשיסט, אנטי-קומוניסט ואנטישמי בשם מקלוש הורטי", כך לדברי אטילה טראשייטי, ממנהיגי מפלגת העובדים ההונגרית, ואיש הקשר שלה עם סיעת "השמאל האירופי המאוחד" בפרלמנט האירופי. הורטי היה פוליטיקאי ימני-קיצוני, אשר כבר בשנות ה-20 הגביל את מספר היהודים במוסדות להשכלה גבוהה בהונגריה. בהדרגה, התקרב אל המשטרים הפאשיסטיים באירופה, והיה בעל בריתו הנאמן של היטלר. שליח היומון הקומוניסטי הצרפתי "הומניטה" ראיין את טראשייטי בשבוע שעבר, על רקע המחאות הגוברות נגד משטרו של אורבן. להלן עיקר דבריו.

ש: מהן הסיבות למחאה ההמונית?

ההונגרים איבדו זכויות דמוקרטיות וחברתיות רבות מאז הבחירות. אורבן תוקף ישירות את העובדים ואת ארגוניהם, וזאת הסיבה שרבים יצאו ויוצאים לרחובות. הראשונים להיפגע היו פקידי הממשלה, המורים, השוטרים והכבאים. לאחר מכן, באו כל האחרים. רבים חשים, כי המדיניות הכלכלית פועלת נגדם. סיבה נוספת למחאה הגוברת, היא הפגיעה בזכויות הדמוקרטיות: נחקק חוק נגד חופש הביטוי; הונהגה צנזורה על אמצעי התקשורת, ובייחוד על אלה מהם המזוהים עם השמאל; ונערכו תיקונים מרחיקי לכת בחוקה. הונגריה חדלה להיות רפובליקה. הוכרז, כי החוקה תתבסס על הדת הנוצרית, והוצאו ממנה סעיפים המגינים על המיעוטים. עוד נקבע, שהונגריה היא ממשית דרכה של האימפריה, שהוקמה לפני אלף שנה! בתחום יחסי העבודה, חוקקו חוקים המוסיפים שעות עבודה והפוגעים בחוקי העבודה, כולל בזכות להתארגנות במקום העבודה. מעתה, לא ניתן לקיים כל מחאת עובדים באורח חופשי. בקיצור, ניתן להגדיר את החוקה החדשה כדומה עד מאוד לחוקה בעת משטרו של הורטי הפאשיסט. המצב הכלכלי המתדרדר גורם למחאת מאות אלפים. כיום, כ-1.5 מיליון הונגרים חוששים לאבד את בתיהם. על פי החוקה החדשה, אי תשלום עבור חשמל במשך שלושה חודשים רצופים, יכול לגרור הפקעה של הדירה. דרי הרחוב ישלחו למאסר – כי מעכשיו אסור להתגורר ברחוב.

ש: אם כל כך רע... מדוע הוא נשאר בשלטון?

אורבן נבחר בבחירות, בהן השתתפו רק 46% מבעלי זכות הבחירה. הוא זכה בתמיכת שני שלישים מבין אלו שהצביעו.

ספר המעורר לפעולה

קרל מרקס. "הקפיטל", הוצאת ספריית פועלים - הקיבוץ המאוחד, 763 עמודים.

מאת נמרוד פלשנברג

ראשית כל, עליי לציין כי טרם קראתי מחצית מהקפיטאל, ואפילו לא רבע - זה לוקח די הרבה זמן, והספר יצא רק לאחרונה מחדש בהוצאת ספריית פועלים.

ההוצאה המחודשת של התרגום הישן (שלמעשה היא מהדורת פקסימיליה, כלומר - פשוט צילום של המהדורה הישנה) נקראת באופן בהיר, אם כי מעוררת צחקוקים קלים מפעם לפעם, בשל העברית הארכאית של ד"ר צבי וויסלבסקי, שתרגמו בשנת 1947.

ההוצאה מחדש של הספר, שלא ראה אור בעברית עשורים רבים, נעשתה לאור המחאה החברתית של הקיץ, ובמיוחד - בעקבות עצומה, שדרשה הוצאה מחדש של הספר, אותה יזמתי יחד עם מבקר הספרות אריק גלסנר.

העצומה נכתבה מתוך הקושי שבהשגת עותק של התרגום העברי של

הקפיטאל. לאחר שהופצה בפייסבוק ואספה תוך ימים ספורים יותר מ-400 חתימות, היא נשלחה לעוזי שביט, מנכ"ל הוצאת הקיבוץ המאוחד-ספריית פועלים, ההוצאה שפרסמה את הספר במקור.

בשיחה שקיימתי איתו כמה ימים לאחר מכן, הודיע שביט, כי ממילא חשבו בהוצאה על הדפסה מחדש של הספר, ושברגע שראה את העצומה, החליט להוציא זאת אל הפועל. ואומנם, בחודש שעבר, יצא הספר לחנויות.

בעצומה כתבנו כי כל עוד לא מודפס מחדש הספר, הנהנה עדיין מביקוש, מגיעה עלותם של העותקים הישנים למאות רבות של שקלים, וזאת רק בתנאי שמצליחים למצוא אותם בחנויות לספרי יד שנייה.

עוד כתבנו, כי "בחודשים האחרונים, הפכה מקובלת העמדה, כי התמצאות כלכלית והבנה של שוק ההון היא המפתח לשיפור חיינו. על כל אדם לקחת אחריות ולרכוש את ההשכלה בנוגע למנגנוני ההון. נוכח זאת, הביקורת הדיקלית והמבריקה של מרקס הפכה מצרך הכרחי".

אכן, קריאה במרקס מגלה, שכדי להיאבק בקפיטליזם, שאמנם השתנה באופן משמעותי מאז המחצית השנייה של המאה ה-19, בה פורסם הספר, נדרשת שפה אלטרנטיבית להבנתו, שפה בבסיסה לא מאשררת את הקפיטליזם, אלא מבקרת אותו. והרי מה שהמחאה עשתה, ועדיין עושה, הוא להיאבק בקפיטליזם. אומנם, לעיתים בנוסח "לא יידעו בעשותם זאת, אך כן ייעשו" (ע' 61), אבל תמיד מול ההון.

בקיץ נתגלו קשיים מסוימים ביכולתם של פעילי מחאה לאמץ שפה אלטרנטיבית לזו של הסדר הקפיטליסטי. אולי

הקריאה במרקס תעזור להם בפעילותם בקיץ הבא. דרך הקטגוריות הבסיסיות ביותר של מרקס - אופן ייצור, אמצעי ייצור, כוחות ייצור, סחורה, פטיש, וכו' - ודרך היחסים ביניהן, אנו יכולים לזהות את דפוסי הניצול, הנישול והדיכוי המרכזיים בחברותינו עד היום.

מתוך הבנה זו, מזה חודש שאנו עורכים, קבוצת חברים שהייתה פעילה במחאת האוהלים, קריאה צמודה ב"הקפיטל", בפגישות שבועיות, המתקיימות ב-"בית העם" בתל-אביב. "בית העם" בשד' רוטשילד 69, הוקם כיוזמה של פעילי המחאה, ומארח, בין היתר, קבוצות לימוד פוליטיות. השפה שמרקס מנחיל לנו, והמערכת המושגית בעלת הדינאמיות הדיאלקטית שהוא מביא לכדי אמנות, מציעה תפיסה ביקורתית של המציאות, וככזו, מעוררת לפעולה.

והדרת פני אישה

מאת לילך ובר

במועדון "אחוה" בחיפה, התקיים בשבוע שעבר דיון בהשתתפות הרב עידית לב מ-"רבנים למען זכויות אדם" וד"ר מרי תותרי, ראש החוג לאזרחות במכללת אורנים, שנושאו: מדוע התעורר העיסוק בהדרת נשים דווקא עכשיו? הדיון על הדרת נשים תפס כותרות מרכזיות בחודש האחרון. התופעה נידונה בתקשורת, בעיקר על קו התפר, בו החברה החרדית והחברה החילונית מתנגשות.

על אף הישגיה של המהפכה הפמיניסטית במאה העשרים, חברה שוויונית מבחינה מגדרית היא עדיין בגדר מציאות רחוקה. במיוחד אם נביא בחשבון, את הבעייתיות של ו"ו החיבור שבצירוף "יהודית ודמוקרטית".

כל עוד הקשר בין העם היהודי לארץ ישראל יתעטף בהצדקות דתיות, תימנע הפרדת הדת מהמדינה. ואילו עד שלא תושג הפרדה זו, לא יהיה שוויון זכויות מלא לנשים.

במדינה, בה האפשרות לריטואלים שאינם דתיים דורשת מודעות רבה של הפרט, הרב עידית לב מציעה את האפשרות של מרי אזרחי. הגברת המודעות לאפשרויות קיימות ויצירת אפשרויות חדשות להקטנת המעורבות של הדת, בריטואלים של ציבור, שלא תופס עצמו כדתי.

ד"ר מרי תותרי עמדה על כך שבשלושים השנים האחרונות, האוכלוסייה החרדית הכפילה יותר את שיעורה באוכלוסייה. כך שהחיוכים בין החרדים לחילונים הפכו גלויים יותר, עם השתלבות חרדים בצה"ל ובשוק העבודה.

לדברי עידית לב, שלהי המאה העשרים הביאו איתם מגמה של פונדמנטליזם בחלקים נרחבים בעולם. כאשר האידיאולוגיה הלאומית לא נותנת מענה לצרכים של קבוצות באוכלוסייה, וכאשר החברה האזרחית לא מציעה ריטואלים חלופיים, הנטייה, כך הדגישה, היא שגם אנשים שמגדירים עצמם כלא-דתיים ישתמשו בטקסים דתיים כמוצר-מדף.

האם הדיון על הדרת נשים עשוי לפעול לטובת שיפור ביטחונן ועצמאותן של נשים במרחב הציבורי? ייתכן שכן. ייתכן גם שלפנינו מקרה נוסף של הסטת הדיון הציבורי לקונפליקטים קיימים, שבולעים תשומת לב, שעשויה הייתה להתרכז במערכה לצדק חברתי או לשלום ישראלי-פלסטיני.

בכל אופן, דיון משמעותי במעמדן של הנשים בחברה הישראלית הוא חלק משיח על צדק חברתי. המאבק החברתי, שנשים רבות השתלבו בתפקידי הנהגה, הוא דרך לקדם נראות וביטחון של נשים במרחב הציבורי ובחיים הציבוריים.

אלפים הפגינו בירושלים נגד גזענות

בישיבת חרום שקיימה ההנהלה הציבורית של התיאטרון, היא ביקשה מהצוות הטכני לדחות את החלטתו, והציעה לו לסכם את הבעיות השנויות במחלוקת תוך שבועיים. הוועד הטכני השיב בשלילה להצעת ההנהלה, והודיע שהצוות הטכני ישבית לאלתר את ההצגות בתל אביב, ובשאר חלקי הארץ החל ב-25 בחודש.

מחאת עובדי קבלן במפעל אינטל

עובדי הקבלן, המועסקים במפעל של תאגיד "אינטל" בקריית גת, יוצאים למאבק להטבת תנאי העסקתם, ופתחו דף בפייסבוק בשם "המחאה של עובדי הקבלן באינטל". בדף שפתחו, כתבו העובדים: "הדף הזה הוקם בכאב רב! הגיע הזמן שהממשלה תתעורר, ותדע לאיזה גוף היא נותנת את אות הנשיא. מקום עבודתנו ופרנסתנו היחיד, גורם לנו, לעובדי הקבלן, השפלה רבה, בעוד הוא ממתג עצמו כ'מפעל שתורם לחברה'. באיזה אופן בדיוק?" העובדים, בעיקר עובדי ניקיון ואבטחה, משתכרים שכן מינימום ואינם זכאים לתנאי ההעסקה של יתר עובדי החברה.

מועצת תנ"י - ב-4 בפברואר

לפי החלטת המזכירות הארצית של תנועת נשים דמוקרטיות בישראל (תנ"י), מועצת תנ"י תתקיים בשבת, 4 בפברואר, בחיפה, ותסכם את שנת הפעילות שחלפה. במרכז העשייה של השנה החולפת עמד הקמפיין "לכל אחת מגיע לחיות במדינה עצמאית", שנוהל במשותף עם נשים פלסטיניות מהשטחים, סביב הקריאה להקמת מדינה פלסטינית עצמאית בצד ישראל, וקבלתה לאו"ם. המועצה תדון בתוכנית הפעילות של התנועה ב-2012, וזאת על רקע התופעות המחמירות של עוני של נשים, של גזענות ושלילת הזכות לחיי משפחה, ושל הדרת נשים במרחב הציבורי. כן תדון מועצת תנ"י בדרכים לקידום המאבק המשותף של נשים יהודיות וערביות, בצירוף חברות צעירות ובניסיון העבודה של סניפי תנ"י ביישובים שונים.

מכללת הגדה השמאלית ופעילי המחאה החברתית באשדוד

"מיני-קורס" בנושא

המחאה נגד הקפיטליזם בעולם ובישראל

עם ד"ר אפרים דויד

ההרצאה השנייה - ביום חמישי, 26 בינואר, בשעה 19:30: "מבט השוואתי על המחאה בעולם ובישראל"

במתנ"ס ע"ש עדי עם-שלום, רחוב הרי גולן 6, רובע י"א. הכניסה חופשית. לפרטים: 050-6863456

אלפים הפגינו בירושלים (18.1), במחאה על הגזענות נגד יוצאי אתיופיה. המפגינים חסמו את שדרות בן צבי, צעדו סמוך למשכן הכנסת, והניפו שלטים, עליהם נכתב: "שחורים ולבנים כולנו שווים", "צדק חברתי", "סופה לנדבר - סוף לקדנציה שלך", "די לגזענות", ו-"הדם שלנו טוב רק במלחמות". בתום הצעדה, קיימו המפגינים עצרת בכיכר ציון בירושלים. רבים מהצועדים צבעו את פניהם בשחור ולבן כאות מחאה, וקראו "לא שחור ולא לבן - גזענות היא השטן".

דפני ליף, מיוזמות המחאה החברתית, שהגיעה גם היא להפגנה, אמרה כי "זו אבולוציה של מה שקרה בקיץ. המחאה היא הייתה ציון דרך. מה שקורה כאן הוא קפיצת תודעה, שהייתה צריכה להיעשות בחברה. לכולנו חשוב לחיות בחברה צודקת, חפה מגזענות, שמתייחסת בכבוד לאזרחים באשר הם".

בשבוע שעבר הפגינו בקריית מלאכי אלפים מבני הקהילה האתיופית ותומכיהם, בעקבות קריאות של תושבי העיר שלא להשכיר דירות לבני העדה האתיופית.

אות הוקרה פלסטיני לפליציה לנגר

בטקס שנערך בגרמניה בשבוע שעבר, העניק מחמדו עבאס, יו"ר הרשות הפלסטינית, אות הוקרה פלסטיני לפליציה לנגר, אשר כעורכת דין, הגנה במשך למעלה מ-20 שנה בנחישות ובמסירות על עצורים ואסירים פלסטינים.

שביתה בתיאטרון בית ליסין

העובדים הטכניים של תיאטרון בית ליסין הודיעו (19.1) על שביתה, שבעקבותיה לא יתקיימו ההצגות. עובדי הוועד הטכני הכריזו על סכסוך עבודה ודורשים העלאת שכר לאלתר, כתנאי מוקדם למשא ומתן על הסכם כולל בדבר מעמדו של הצוות הטכני.

ישראלים בהולנד הפגינו נגד נתניהו

"כישוראים המתגוררים בהולנד, אנו מודאגים ביותר מהמדיניות שנתניהו מקדם כראש ממשלת ישראל, שבעינינו היא הרסנית לחברה הישראלית, לעם הפלסטיני ולמזרח התיכון כולו. אנו קוראים לממשלת הולנד להפסיק להעניק גיבוי דיפלומטי ותמיכה מוסרית למדיניותו של נתניהו" - כך כתבו פעילי ארגון "גייט48" בגילוי דעת, שהוציאו לקראת ביקורו של בנימין נתניהו בהולנד.

פעילי הארגון, ישראלים המתגוררים בהולנד, קיימו משמרת מחאה מול בניין הפרלמנט ההולנדי בהאג (19.1), בעת נאומו של נתניהו בוועדת החוץ של הפרלמנט. "אנו מזכירים לציבור ההולנדי ולממשלת הולנד, כי תמיכה בישראל אין פירושה הענקת גיבוי אוטומטי למדיניותו של ממשלת נתניהו", אמרו פעילי הארגון.

איתמר שחר, אמטרדמ